

Sluttvurdering av Kulthimathuleprosjektet "Røros verdensarvsenter".

Målsettingen med prosjektet "Røros verdensarvsenter" var formulert slik:

1. Videreføre forundersøkelsen og utforme en forprosjektsøknad for Røros verdensarvsenter.
2. Utrede forholdet mellom Røros Verdensarvsenter (ABM +R) og det regionale kompetansesenteret for kunst og kulturarven
3. Utrede forholdet mellom Røros Verdensarvsenter og det sentrale nivået (direktorat og departementer)

Resultater:

1. Det er utarbeidet en utredning for en søknad om et forprosjekt. Selve forprosjektsøknaden kan sendes til aktuelle søknadsinstanser 1. kvartal 2010. Miljøverndepartementet vil være viktigste finansieringskilde for et forprosjekt.
 2. Det er gjort en gjennomgang av status for verdensarvsentre i Norge og Norden som en del av grunnlaget for forprosjektarbeidet.
 3. Det er gjort en gjennomgang av arkiv- og bibliotekstatusen i Cirkumferenskommunene.
 4. Det er gjort en vurdering av forholdet mellom et verdensarvsenter og direktorat og departementer i forhold til forvaltning og formidling, samt finansiering av et senter.
 - Miljøverndepartementet, Kulturdepartementet og Innovasjon Norge er de viktigste finansieringskildene i realiseringen av et senter. Miljøverndepartementet vil i 2010 legge fram en egen policy for sitt arbeid med verdensarvsentre i Norge.
 - Riksantikvaren, Direktoratet for Naturforvaltning og ABM-utvikling, nasjonalt og regionalt, vil være de faglig viktigste direktoratene i utviklingsarbeid og drift av senteret.
 5. UNESCOs krav om et komplett arkiv og dokumentasjonssenter i tilknytning til, verdensarven, tilsier at forprosjektet må ha et eget delprosjekt for å skissere en løsning på dette kravet. Utredningen peker på en utstrakt digitalisering og tilgjengeligjøring av arkivmateriale som er lagret i Statsarkiv, IKA-Trøndelag og i kommunene som en mulig og realistisk løsning over tid.
- Det er ikke avklart hvor Røros Folkebibliotek skal lokaliseres. Dette må avklares i Røros kommune. Forprosjektet bør ta denne vurderingen opp i seg.

Endringer:

Det er ikke utarbeidet et eget presentasjonsmateriale (Power-point og brosjyre) ved avslutning av prosjektet, da det er behov for flere avklaringer i forprosjektfasen før det brukes midler til dette. Midlet til dette er tilgjengelige gjennom Røros kommunes bevilgning.

Overføringsverdi:

Norge har 7 verdensarvsteder pr.dato. Lofoten, Svalbard og Lapponia-Tysfjord opført på tentativlisten til UNESCO.

Det er aktuelt å etablere verdensarvsenter ved alle norske verdensarvsteder.

Utredningen tar opp tema som er relevant for alle verdensarvsentre, og vil kunne brukes av andre og av sentrale organer (MD) i vurderingen av kriterier for verdensarvsentre.

En rekke av de forhold som berøres er også relevante ved etablering av andre informasjonssentre med tema kultur- og miljø.

Anbefaling:

Røros kommune, Cirkumferenskommunene, Rørosmuseet og Nord-Østerdalsmuseet søker Miljøverndepartementet og Hedmark og Sør-Trøndelag fylkeskommuner om midler til et forprosjekt for etablering av et verdensarvsenter for "Røros Bergstad og Cirkumferensen" våren 2010.

Det etableres en styringsgruppe bestående av søkerne som har ansvar for gjennomføring av forprosjektet.

Det engasjeres en ekstern konsulent som prosjektleder.

Forprosjektet har oppstart våren 2010 og avsluttes våren 2011.